

Mottagare
Barn- och utbildningsnämnden

Uppdrag. Översyn av grundskoleorganisationen på Gotland

Förlag till beslut

- Stenkyrka skola avvecklas inför höstterminen 2026. Elever erbjuds plats på Väskinde skola.
- Vänge skola avvecklas inför höstterminen 2026. Elever erbjuds plats på Romaskolan.

Sammanfattning

Förvaltningen har fått i uppdrag att kontinuerligt utvärdera och anpassa grundskoleorganisationen på Gotland utifrån demografiska utmaningar. Som underlag för detta har en rapport tagits fram som kan uppdateras löpande. Tjänsteskrivelsen redogör för de första förslagen till förändringar, med stöd av principer som samplanering mellan skola och förskola, goda lärmiljöer, minimalt med bussning under skoldagen och hållbart ledarskap för rektorer.

Förslag till organisationsförändringar inför höstterminen 2026:

- **Stenkyrka skola:** Avvecklas. Beläggningen låg på 63 % och prognosen visar 50 % år 2034. Elever erbjuds plats i Väskinde skola. Beslutet ger rektor bättre möjligheter till pedagogiskt ledarskap.
- **Vänge skola:** Avvecklas. Stora renoveringsbehov (ca 30 miljoner kronor) och få elever (37 idag, 32 år 2034). Elever flyttas till Roma skola med bättre resurser, fler kamrater och mindre bussning under dagen. Samordning mellan skolor förbättras.

Avvecklingen av dessa två skolor motiveras av lågt elevantal, vårdnadshavares skolval, stora renoveringskostnader och minskande geografiska elevunderlag. Genom att koncentrera resurserna till kvarvarande skolor förbättras lärmiljön för eleverna och möjligheten till pedagogiskt ledarskap för rektorer.

Ärendebeskrivning

Förvaltningen har fått i uppdrag att löpande se över grundskoleorganisationen på Gotland och fortlöpande komma med förslag på hur den kan anpassas utifrån de demografiska utmaningar Gotlands grundskolor står inför.

I syfte att kunna arbeta fortlöpande har en rapport tagits fram som kan uppdateras och kompletteras efterhand. I denna tjänsteskrivelse redogörs för

de första förslag till förändring av skolorganisation som tagits fram. Förutom nu framtagen rapport finns den grundliga utredning om Framtidens förskola och grundskolan som togs fram 2019–2020. BUN 2019/1091.

Inför rapportens framtagande har några bärande principer tagits fram. Det är att skola och förskola i största möjliga mån behöver samplanera förändringar. Lärmiljöer: innemiljö, utemiljö och undervisningsmiljö ska vara så bra som möjligt.

Bussning av elever under skoldagen ska undvikas i möjligaste mån:

Vid skolplacering ska elevernas ålder beaktas, där yngre elever i större utsträckning prioriteras en skola nära hemmet.

Ledarskapet inom skolorganisationen ska vara hållbart, med fokus på närvaro, pedagogisk utveckling och tydligt ansvar inom en rimlig verksamhetsstorlek.

Förvaltningens förslag till organisationsförändring är:

- **Stenkyrka skola avvecklas från ht- 2026.**

För Väskinde skolområde, där Stenkyrka ingår, är beläggningen av befintliga elevplatser 63%. Görs inga förändringar kommer beläggningen att vara 50% år 2034 enligt prognosen. Genom att avveckla Stenkyrka skola ökar beläggningen till 92% för att sjunka till 72% fram till 2034.

De elever som finns i Stenkyrka skola får plats i Väskinde skola om vårdnadshavarna önskar det.

Inför detta läsår fanns 15 barn inskrivna på Stenkyrka skola.

Vårdnadshavarna till de fem eleverna i år två och tre valde att ansöka om plats i Väskinde skola då klassen blivit för liten och kvarvarande elever saknade sina kamrater. Endast 10 elever återstår och arbetsmiljön är påverkad för både elever och personal.

Genom att avveckla Stenkyrka skola förbättras rektorns möjligheter att vara pedagogisk ledare då rektorn får en skolenhet att ansvara för och således kan finnas tillgänglig i större utsträckning.

- **Vänge skola avvecklas från ht-2026.**

Vänge skola (och förskola) har stora renoveringsbehov. Enligt lokalbehovsplanen är en framräknad kostnad för detta drygt 30 miljoner kronor. Därtill kommer kostnader för att förbättra skolgården.

I dagsläget finns 37 elever i Vänge skola. Enligt prognosen kommer de att vara 32 elever 2034. Genom att flytta eleverna till Roma skola får de fler kamrater att välja mellan, större tillgång till barn- och elevhälsa samt slipper extra skjutsar under skoldagen för att ta del av slöjd, idrott och moderna språk. Två klasser från Vänge skola får redan idag sin undervisning på Romaskolan.

För rektor och biträdande rektorer blir det en skola färre att organisera och finnas tillgänglig på. Det innebär samordningsvinster som ytterst kommer eleverna till godo.

Bedömning

Stenkyrka skola har extremt få elever då vårdnadshavare använt det fria skolvalet för att deras barn ska hamna i en lärmiljö där de får mer varierad undervisning och fler sociala relationer. Att antalet elever i Stenkyrka skola skulle öka för att tillgodose de behoven där ses inte som rimligt utifrån den demografiska prognosen.

Vänge skola har stora renoveringsbehov. Även här väljer vårdnadshavare att flytta sina barn för att uppnå en bättre lärmiljö. Att satsa drygt 30 miljoner på en skola och förskola som inte har ett växande elev- och barnunderlag ses inte realistiskt då de medlen kan användas att förbättra lärmiljön på de skolor som ska finnas kvar.

Rättsligt perspektiv

Förslaget syftar till att ge barn och elever över hela Gotland en likvärdig utbildning och ge alla skolor möjlighet att uppfylla skollagens krav.

Ekonomiskt perspektiv

Fördela de resurser som finns på färre antal enheter skapar bättre ekonomi. Strukturbidrag som kompenserar för tomma platser har inte i tillräcklig uträkning varit hjälpsam då skolorganisationen som helhet inte varit i ekonomisk balans sedan 2019.

Barnperspektiv

Barnkonsekvensanalyser har tagits fram och bifogas tjänsteskrivelsen.

Jämställdhetsperspektiv

Förslaget syftar till att ge alla barn och elever en likvärdig utbildning.

Landsbygdsperspektiv

Förslaget syftar till att ge barn och elever över hela Gotland en likvärdig utbildning. I den genomförda översynen av grundskoleorganisationen har ett landsbygdsperspektiv beaktats i enlighet med politisk inriktning. Det bör emellertid klargöras att huvudmannens statliga uppdrag inte omfattar ansvar för lokal eller regional utveckling i syfte att upprätthålla befolkningsunderlag på landsbygden. Skollagen reglerar i stället att huvudmannen ska säkerställa att barn och elever erbjuds likvärdig utbildning av god kvalitet utifrån de faktiska demografiska förutsättningarna.

Landsbygdsperspektivet har tillgodosetts genom att säkerställa att elever bosatta i landsbygdsområden även fortsättningsvis ges tillgång till utbildning av god kvalitet inom rimligt avstånd från hemmet. Den föreslagna organisationsförändringen bedöms förena detta perspektiv med kraven på likvärdighet, kvalitet och hållbar resursanvändning.

Klimat- och miljöperspektiv

Faktorer som påverkar klimat och miljö är bland annat resor. En konsekvens av förslaget kan vara att en del resor blir längre. Samtidigt kommer det bli färre bussresor under skoldagen om elever i första hand går på skolor med tillgång

till de specialsalar och andra resurser som krävs. Även antalet mattransporter minskas. Det blir även mindre påverkan på miljö och klimat med färre antal enheter som ska renoveras och värmas upp.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse utbildnings- och arbetslivsförvaltningen 2025-12-10

Rapport – Översyn grundskoleorganisation 2025-10-29

Barnkonsekvensanalys Stenkyrka

Barnkonsekvensanalys Vänge

Riskbedömning ev. avveckling av Stenkyrka skola (Stenkyrka skola)

Riskbedömning ev. avveckling av Stenkyrka skola (Väskinde skola)

Riskbedömning ev. avveckling av Vänge skola (Vänge skola)

Riskbedömning ev. avveckling av Vänge skola (Romaskolan)

Riskbedömning ev. avveckling av Vänge skola (Roma fritids)

Sammanställning av inkomna synpunkter BUN 2025/1611

Kostnadsberäkning underhåll Vänge 10 år

Förslagsrapport – Framtidens förskola och grundskola BUN 2019/1091 2020-09-23

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör

Hanna Thunholm
Avdelningschef grundskolan